

Memorandum Seniorenadviesraad & Denktank lokale verkiezingen Lede 2024

Speerpunten voor een leeftijdsvriendelijk beleid in Lede

Inhoud

Vooraf.....	3
1. Geef ouderen een structurele stem in het lokaal beleid	4
2. Transformeer de lokale omgeving tot een gezonde, toegankelijke en verbindende ruimte	6
3. Bevorder de participatie en het engagement van ouderen.....	7
4. Garandeer een sterk lokaal zorgbeleid voor ouderen	9
5. Ontwikkel een levensloopbestendig lokaal woonbeleid	10
6. Maak werk van een digitaal inclusieve samenleving.....	11
7. Zorg dat ouderen zich vlot en comfortabel kunnen verplaatsen	12

Vooraf

Tegen 2030 zal Vlaanderen meer dan 2,1 miljoen 60-plussers tellen. Dat betekent dat tegen het einde van de aankomende lokale legislatuur **ruim 30% van de bevolking ouder dan 60 jaar zal zijn**. En ook de oudste groep ouderen groeit pijlsnel: tussen vandaag en 2030 stijgt het aantal 80-plussers met meer dan 20%.

Als lokaal bestuur sta je daarbij voor een duidelijke uitdaging: zorgen dat elke inwoner op een actieve en kwaliteitsvolle manier ouder kan worden, en kan deelnemen aan het leven in je gemeente. Zowel op jonge, als op oudere leeftijd. De omgeving die je daarvoor als lokaal bestuur creëert, en de mate waarin die een antwoord biedt op de wensen en noden van wie ouder wordt, zal daarin doorslaggevend zijn.

Een succesvol lokaal ouderenbeleid begint met oog voor diversiteit. Want zowel in leeftijd als in levenssituatie lopen ‘ouderen’ sterk uiteen. Van de engagementen die ze opnemen, over de kansen en kwetsbaarheden die ze ervaren, tot de cultuur en de netwerken waar ze deel van uitmaken.

Een **leeftijdsvriendelijke gemeente** erkent die diversiteit en de uiteenlopende competenties van ouderen. Iedereen krijgt er de kans om actief ouder te worden. Ouderen kunnen er blijven participeren en zich blijven ontplooiën. Drempels worden weggenomen en waar nodig wordt ondersteuning voorzien. De waardevolle rollen die ouderen vervullen worden er erkend en gewaardeerd.

De coronapandemie heeft het belang daarvan scherper dan ooit op de kaart gezet. De mate waarin buurtbewoners elkaar een helpende hand aanreikten, waarin vrijwilligers van alle leeftijden hun handen uit de mouwen staken, waarin verenigingen en buurtinitiatieven mensen samenbrachten, waarin psychosociale noden opgevangen en beantwoord werden, ... stuk voor stuk bleek het van onschatbare waarde.

Met het oog op de toekomst moeten we daarop verder bouwen. En net daarin kan het lokale niveau als geen ander het verschil maken. Want niettegenstaande de grote verschillen tussen gemeenten in Vlaanderen, heb je als lokaal bestuur wel tal van hefboomen in handen om uitdagingen mee aan te pakken, op maat van jouw gemeente.

In dit memorandum in aanloop naar de lokale verkiezingen in 2024 geeft de Vlaamse Ouderenraad je de belangrijkste ambities en actiepunten voor een succesvol lokaal ouderenbeleid mee. Uiteraard doen we dat vanuit een helikopterperspectief. Wil je zicht op waar de grootste uitdagingen in jouw gemeente liggen, ga dan met deze tekst als leidraad in dialoog met je lokale ouderenraad en ouderenverenigingen. En zet samen de lijnen voor het bouwen aan een leeftijdsvriendelijke omgeving uit in de nieuwe lokale beleidsplannen.

1. Geef ouderen een structurele stem in het lokaal beleid

Een voortdurende dialoog met ouderen is een essentiële basis voor een leeftijdsvriendelijk lokaal beleid. Structurele inspraak- en participatiemogelijkheden voor ouderen zijn dan ook onontbeerlijk. Een lokale seniorenadviesraad is hiervoor het kanaal bij uitstek. Zet voluit in op de versterking van deze raad en geef de stem van ouderen weerklank in al zijn diversiteit.

Actiepunten:

- **Zet in op een sterke lokale seniorenadviesraad:** Via de lokale seniorenadviesraad hebben ouderen een structurele stem in het lokale beleidsproces. Betrek deze raad bij de totstandkoming van het meerjarenplan en het uittekenen van het lokale participatiebeleid, en schakel hem actief in bij het uitdenken van het lokaal beleid. Tegelijk kan deze raad een partner zijn om ouderen in een kwetsbare positie met meer specifieke methodieken te betrekken of om te zorgen dat algemene burgerparticipatiebevragingen ook ouderen bereiken. In onze gemeente is de seniorenadviesraad een partner die actief zijn schouders zet onder projecten (o.a. activiteiten) in de gemeente, vele gemeenten en steden benijden Lede daarom.
- **Bouw een duurzaam partnerschap uit tussen de lokale seniorenadviesraad, de ambtenaren en de schepenen voor ouderenbeleid:** De wisselwerking tussen deze drie partners is bepalend voor het lokaal ouderenbeleid. Zorg dat deze partners elkaar kennen, openstaan voor elkaars perspectief, en elkaar versterken in het bouwen aan een leeftijdsvriendelijke omgeving. In dit kader is het wenselijk, naar analogie met de jeugddienst, een “**senioren dienst**” uit te bouwen die het volledige spectrum van het seniorenbeleid coördineert (welzijn, woonbeleid, ontspanning enz.), deze dienst moet opgebouwd worden rond een **seniorenconsulent**. Een seniorenconsulent is absoluut noodzakelijk, deze persoon moet in samenspraak met de seniorenadviesraad het beleid sturen zodat onze gemeente klaargestoomd wordt om de explosieve toename van senioren op te vangen.
- **Breng de noden van ouderen in de gemeente in kaart:** Ouderen worden een steeds grotere en meer diverse doelgroep, met uiteenlopende wensen, noden en behoeften. Zorg voor een duidelijk zicht op hoe zij in al hun diversiteit het leven in de gemeente ervaren. Hou dus de vinger aan de pols, bijvoorbeeld door het uitvoeren van een ouderenbehoefteonderzoek en door samen met de lokale seniorenadviesraad initiatieven op te zetten om in dialoog te gaan met ouderen die je vandaag minder bereikt. Momenteel zijn enkel cijfers gekend voor de volledige gemeente Lede maar er zijn geen gegevens gekend over de verschillende deelgemeenten en of afgelegen buurten. Het is dus momenteel onmogelijk voor het bestuur een beleid te ontwikkelen die het welzijn van alle senioren (bewoners) ten goede komt.
- **Zet ook bovenlokaal de noden van ouderen voorop:** Er wordt volop ingezet op regiovorming waardoor bovenlokale overleg- en samenwerkingsverbanden, als zorggraden en vervoerregioraden, een steeds grotere impact zullen hebben op het lokale beleid. Vergeet het perspectief van ouderen niet mee te nemen in deze bovenlokale organen. Ga actief op zoek naar aandachts- en knelpunten voor ouderen en denk bewust na over de impact van bovenlokale

beslissingen op ouderen. Vooral de deelname aan RPO Aalst, ISO OVI, volgen van vormingen en seminars georganiseerd door de Vlaamse ouderenraad (en partners) zijn van essentieel belang om mee te zijn met wat leeft zowel lokaal als bovenlokaal.

- **Ga zorgzaam om met de bestaande inspraak- en participatiekanalen voor ouderen bij fusies:** In het complexe proces van fusievorming tussen gemeenten moet het beleidsparticipatielandschap herdacht worden. Ook de lokale seniorenadviesraad moet een transformatie ondergaan. Vertrek vanuit een open houding waaruit waardering blijkt voor het bestaande engagement in de gemeenten en betrek ouderen bij de uitwerking van de eengemaakte inspraakorganen.
- **Maak ouderen wegwijs in het lokaal participatielandschap:** Ouderen kunnen via diverse kanalen wegen op het lokaal beleid. Communiceer helder over de wijze waarop ze kunnen participeren in het beleidsproces. **Informeer hen actief en zorg dat alle informatie makkelijk terug te vinden is.** In dit kader moet er gezocht worden naar een aangepaste manier van communiceren met senioren (er zijn in RPO Aalst gemeenten met werkende oplossingen) door de website van de gemeente gebruiksvriendelijk te maken, het infoblad aan te passen naar senioren (toevoegen van de overlijdens, groeperen van de info). Ook moet men meer investeren in de communicatie via de seniorenverenigingen.

2. Transformeer de lokale omgeving tot een gezonde, toegankelijke en verbindende ruimte

Inzetten op gezondheid, sociaal contact en beweging draagt bij tot het welzijn van elke burger en is in het bijzonder belangrijk voor het welzijn van ouderen. Werk een domein overschrijdende aanpak uit met een grote preventieve kracht door een mix van maatregelen die inspelen op leefstijl, zorg, educatie, verbinding en omgeving. Creëer een omgeving die uitnodigt tot beweging en de levenskwaliteit van ouderen bevordert.

Actiepunten:

- **Zet in op integrale toegankelijkheid van de omgeving:** Door in te zetten op integrale toegankelijkheid worden drempels weggenomen en kan iedereen zich zelfstandig, veilig en comfortabel in zijn of haar leefomgeving bewegen. Belangrijke aandachtspunten voor ouderen zijn voldoende openbare toegankelijke toiletten, voldoende rustplekken, veilige wandel- en fietspaden, een leesbare weginrichting, veilige oversteekplaatsen, voldoende verlichting en laagdrempelig te bereiken openbare diensten en politiekorps. Onze voetpaden (vooral dwarshellingsgraad) voldoen op vele plaatsen niet voor senioren die zich verplaatsen met bv. een rolstoel, rollator ed. en sommige publiek toegankelijke domeinen zijn moeilijk of niet toegankelijk voor senioren (bv politiekantoor).
- **Betrek ouderen bij het uittekenen van het openbaar domein:** Ruimtelijk beleid is vaak een technische aangelegenheid, maar met een grote impact op het welzijn van buurtbewoners. Ook ouderen willen zich goed en veilig voelen in hun omgeving. Betrek hen bij de inrichting van het openbaar domein. In het bijzonder zij die problemen ervaren om zich te verplaatsen. Organiseer bijvoorbeeld samen met de lokale seniorenadviesraad een knelpuntenwandeling om mobiliteits- en toegankelijkheidsdrempels in kaart te brengen.
- **Breng het principe 'nabijheid voorop' in de praktijk:** Uitgewaaierde woonwijken, weinig winkels en voorzieningen, een autogericht stratenpatroon, lintbebouwing, ... zetten niet aan tot actieve verplaatsingen van ouderen. Zorg voor een doordachte inplanting en goede locatiekeuze van onder diensten (zitdagen zorgloket en seniorenconsulent in de ontmoetingscentra), woonzorgvoorzieningen (WZC, assistentie-woningen ed.) en bushaltes (mobiliteitsknooppunten).
- **Realiseer mogelijkheden voor ontmoeting in de buurt:** Voor veel mensen is het opbouwen van nieuwe sociale relaties op oudere leeftijd een uitdaging. Nochtans heeft een sterk sociaal netwerk een belangrijke preventiefunctie, niet in het minst wat het voorkomen van eenzaamheidsgevoelens betreft. **Faciliteer door middel van een aangename leefomgeving ontmoetingskansen in de buurt.** Betrek hier onder meer de lokale seniorenadviesraad, zorgzame buurten, verenigingen, dienstencentra en buurtinitiatieven bij.
- **Screen je gemeente op beweegvriendelijkheid:** Bewegen kan je in tal van situaties stimuleren. Moedig actieve verplaatsingen, thuis bewegen en sporten aan. Hoewel er al goede initiatieven bestaan, worden heel wat mogelijkheden om ouderen te stimuleren om te bewegen vandaag nog niet benut.

3. Bevorder de participatie en het engagement van ouderen

Ouderen willen hun leven betekenisvol blijven invullen. Sommigen hebben zin om hun horisonten te verruimen, soms letterlijk door te reizen, maar even goed door bij te leren, nieuwe talenten te ontdekken of hun passie te delen. Anderen willen de kennis of competenties die ze hebben benutten in het verenigingsleven, soms in een verantwoordelijke rol, soms als deelnemer aan activiteiten. Toch worden heel wat ouderen met obstakels geconfronteerd die hen tegenhouden om te participeren. Naast een financiële drempel zijn er ook informatie-, fysieke en sociale drempels. In een leeftijdsvriendelijke gemeente wordt met elke hindernis rekening gehouden om ervoor te zorgen dat elke oudere die dat wil kan (blijven) participeren.

Actiepunten:

- **Ondersteun het verenigingsleven: Ondersteun verenigingen** zodat ze ten volle hun rol kunnen spelen als katalysator van een sterk sociaal weefsel in de gemeente. Maak mensen actief warm voor het lokale verenigingsleven. Zorg dat ze hun activiteiten in toegankelijke, betaalbare en goed onderhouden zalen of lokalen kunnen organiseren, dat er digitale aansluitmogelijkheden zijn, en dat ze kwalitatief materiaal ter beschikking hebben. Heb oog voor vernieuwende initiatieven en hou er vooral rekening mee dat het verenigingsleven een belangrijke bron is voor vrijwilligers.
- **Faciliteer een gevarieerd aanbod aan activiteiten:** Bevraag ouderen naar hun wensen en voorkeuren en garandeer, samen met de lokale verenigingen, lokale dienstencentra, buurtcentra en culturele centra, een gevarieerd vrijetijdsaanbod zowel qua invulling van de activiteiten als wat de locatie en het tijdstip betreft. Faciliteer samenwerking en afstemming, met oog voor ieders eigenheid en sterktes. Naast fysieke activiteiten kan de lokale overheid ook een digitaal aanbod faciliteren, bijvoorbeeld door het streamen van een theatervoorstelling in een woonzorgcentrum.
- **Stimuleer activiteiten die ouderen laten sporten en bewegen:** Faciliteer een divers aanbod aan sport- en bewegingsactiviteiten in samenspraak met de lokale ouderen- en sportverenigingen. In Lede is de sportbeleving voor senioren gecentraliseerd in “De Ommegang”, dit beleid past niet meer in de huidige visie hoe men senioren moet bereiken en motiveren om te sporten. Er wordt ook geen rekening gehouden met het feit dat steeds meer senioren langer aan het werk blijven. Er moet dus ook een aanbod buiten de werkuren gerealiseerd worden.
- **Bied ouderen de mogelijkheid om op hun eigen tempo en aan een betaalbare prijs levenslang en levensbreed te blijven leren:** Een gevarieerd scala aan initiatieven maakt dit mogelijk. Stimuleer vernieuwende activiteiten van verenigingen, workshops, cursussen en voorstellingen op maat georganiseerd door het lokaal dienstencentrum, de bibliotheek, de cultuurdienst en organiseer regelmatig overleg tussen de aanbieders, de verenigingen en de seniorenadviesraad.
- **Maak vrijwilligerswerk laagdrempelig en toegankelijk:** Zeer veel ouderen willen zich als vrijwilliger inzetten. Zo kunnen zij een betekenisvolle rol opnemen, actief blijven, nieuwe contacten leggen en voortdurend bijleren. Tegelijk bieden oudere vrijwilligers een groot potentieel voor zorgzame buurten. Verleen vrijwilligers voldoende, duidelijke en laagdrempelige informatie en

ondersteuning en help kandidaat-vrijwilligers en organisaties elkaar vlot te vinden. In Lede is er een kloof tussen zij die vrijwilligerswerk doen en zij die willen vrijwilligerswerk doen. De gemeente moet een belangrijke inspanning doen om deze kloof te dichten gezien het belang van vrijwilligerswerk voor onze ouderen (WZC, MMC enz.) en onze verenigingen (een ambtenaar die het vrijwilligersbeleid coördineert is dus zeer wenselijk).

- **Introduceer en promoot verder de UiTPAS en werk zo zonder te stigmatiseren de financiële participatiedrempel weg:** Dankzij de solidaire kostendeling tussen de organisator, de lokale overheid en de deelnemer kunnen personen in armoede aan een kansentarief deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten.
- **Stimuleer intergenerationale uitwisseling:** Versterk het wederzijds begrip en de waardering tussen jong en oud, maar ook tussen verschillende culturen door innovatieve activiteiten te organiseren die uiteenlopende groepen aanspreken. Zo creëer je kansen om de lokale sociale cohesie te bevorderen.

4. Garandeer een sterk lokaal zorgbeleid voor ouderen

Met het ouder worden, worden mensen geconfronteerd met toenemende zorgnoden, vaak chronisch en complex van aard. Het gaat niet enkel over fysieke problemen, ook verlieservaringen, ingrijpende levensveranderingen en existentiële vragen nemen toe. Een sterk lokaal uitgebouwd zorgbeleid komt tegemoet aan de uitdagingen waar oudere inwoners met een zorg- en ondersteuningsnood voor staan.

Actiepunten:

- **Blijf investeren in publieke zorg en ondersteuning:** Elke oudere moet kunnen rekenen op een toegankelijk, betaalbaar en kwalitatief hoogstaand zorgaanbod. Een sterk gemeentelijk georganiseerd zorgaanbod, zowel op het vlak van ondersteuning thuis als in een residentiële setting, blijft daarvoor een belangrijk fundament.
- **Zet in op duurzame verbinding in zorgzame buurten:** Neem een faciliterende rol op in de uitbouw en verankering van zorgzame buurten. Breng partners samen en coördineer samenwerkingsverbanden die laagdrempelige zorg en ondersteuning in de buurt mogelijk maken. Heb daarbij ook oog voor de betekenisvolle rol die ouderen en personen met zorgnoden zelf kunnen opnemen in de buurt.
- **Maak werk van een meldpunt om diverse problemen rond ouderenproblematiek:** Momenteel is het voor ouderen of voor hun omgeving niet duidelijk waar ze terecht kunnen voor psychologische ondersteuning, voor het melden van oudermis(be)handeling, ed. Dit meldpunt wordt best gecombineerd met het zorgloket zodat men ook direct oplossingsgericht kan ingrijpen. De laagdrempeligheid (nabijheid, vertrouwelijkheid, wijkambassadeurs) is hierbij de sleutel tot succes. Hou er ook rekening mee dat de problemen en de verwachtingen voor een 65+ niet dezelfde zijn als deze van 80+.
- **Maak verder werk van een sterk lokaal mantelzorgbeleid:** Zorg dat elke mantelzorger toegang heeft tot de nodige informatie, kwalitatieve en betaalbare ondersteuning en garandeer een voldoende groot aanbod van gezinszorg en respijtzorg zodat mantelzorgers van alle leeftijden zich erkend en ondersteund voelen. Ga, in dialoog met mantelzorgers en professionals, na waar je als lokaal bestuur het verschil kunt maken.
- **Bouw verder aan een dementievriendelijke omgeving:** In een dementievriendelijke omgeving krijgen personen met dementie en hun mantelzorgers volop kansen om te blijven participeren. Treed in dialoog om hun ervaringen te capteren, participatiekansen op maat te creëren en een zorgaanbod uit te bouwen dat optimaal inspeelt op hun uiteenlopende noden en verwachtingen.

5. Ontwikkel een levensloopbestendig lokaal woonbeleid

Zowel oudere eigenaars als (sociale) huurders wonen vaak in woningen die energieverblindend zijn, te groot zijn en niet aangepast zijn aan hun noden. Nochtans heeft iedereen recht op menswaardig wonen. Dit houdt in dat een woning aangepast, kwaliteitsvol en betaalbaar is en zich in een toegankelijke woonomgeving bevindt. Inzetten op levensloopbestendig wonen biedt perspectief om kwaliteitsvol wonen op oudere leeftijd te garanderen, zowel door in te zetten op aangepast of aanpasbaar bouwen en verbouwen, als door verhuizen in de eigen buurt aantrekkelijker te maken.

Actiepunten:

- **Maak werk van een toekomstgerichte en levensloopbestendige woonbeleidsvisie:** Die visie moet rekening houden met de noden en wensen van ouderen en inwoners met een fysieke beperking. Dit betekent voor onze Ledenaars dat men betaalbare aangepaste woonvormen moet voorzien in de kernen van Lede. Informeer hen proactief over levensloopbestendig bouwen, verbouwen en eventueel verhuizen naar een aangepaste woonvorm en dit in een omgeving geschikt voor ouderen (ref. vorming vereisten omgeving voor ouderen). Maak ook werk van sociale woonmogelijkheden voor ouderen die minder financiële middelen hebben.
- **Werk duurzame oplossingen uit om energiearmoede in te perken:** De hoge energieprijzen zetten ouderen aan tot rigoureuze besparingen op hun energieverbruik, wat tot onmenselijke woonomstandigheden leidt. Informeer en sensibiliseer ouderen over de voordelen van energiezuinige opwaarderingswerken aan hun woning. Maak de nodige investeringen ook mogelijk voor ouderen in een financieel kwetsbare situatie.
- **Maak werk van een diverse woon mix:** Zorg dat ouderen die in een te grote of onaangepaste woning wonen, kunnen uitwijken naar een alternatief in hun vertrouwde buurt. Realiseer betaalbare, kwalitatieve en innovatieve woonalternatieven voor ouderen. Speel daarbij ook in op de wensen van ouderen met zorgnoden. Dit omvat onder meer assistentiewoningen, zorgwoningen, kleinschalige groepswoningen en co-housing. Zet in het bijzonder in op een divers aanbod van sociale woningen en op een nauwe opvolging van de woonnoden van de vergrijzende huurpopulatie.

6. Maak werk van een digitaal inclusieve samenleving

Er werd in Vlaanderen al sterk ingezet op digitale vormen van dienstverlening, maar de coronacrisis heeft voor een stroomversnelling gezorgd in de digitalisering van onze samenleving, maar digitalisering creëert en versterkt ook kwetsbaarheid. Ouderen die niet over de nodige middelen of digitale kennis beschikken vallen uit de boot. Hun contacten met loketbedienden worden schaarser, ze moeten opeens extra betalen voor persoonlijke basisdienstverlening en stellen machteloos vast dat buurtwinkels hun deuren sluiten en bankfilialen en bankautomaten uit het straatbeeld verdwijnen.

Actiepunten:

- **Bied alle publieke dienstverlening inclusief aan:** Maak gebruik van een slimme mix aan kanalen om te garanderen dat zowel digitaal vaardige ouderen als zij die een persoonlijke aanpak verkiezen toegang tot de openbare dienstverlening hebben.
- **Werk een lokale e-inclusiestrategie uit:** Breng de noden van ouderen op het vlak van digitale inclusie in kaart en benut de expertise van lokale actoren en initiatieven om de digitale kloven op het vlak van toegang tot digitale technologieën, digitale vaardigheden en wat het gebruik van essentiële diensten betreft weg te werken. Schenk ook voldoende aandacht aan de toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid van de lokale digitale toepassingen.
- **Richt activiteiten en voorzieningen in het kader van digitale inclusie op buurt- of wijkniveau in:** Door nabijheid te garanderen hoeven ouderen zich niet ver te verplaatsen en kunnen ze hier makkelijk aan deelnemen. Een coördinator voor digitale inclusie kan het aanbod van initiatieven rond digitale inclusie afstemmen op de noden die in die wijk of buurt leven. Werk outreachend en pak drempels aan zodat ook ouderen in kwetsbare situaties kunnen participeren.
- **Investeer in een of meerdere openbare computerruimtes:** Zorg dat ouderen gratis gebruik kunnen maken van een digitaal toestel en een internetverbinding in een openbare computerruimte. Het is ook handig als je er documenten kan printen en je elektronische identiteitskaart in kan lezen. Voorzie ook gratis wifi in openbare gebouwen en op buitenlocaties. Voorzie op deze punten op geregelde tijdstippen mensen die ouderen kunnen bijstaan (dit kan gecombineerd worden met bv een ‘seniorencafé’ elke maand in de OC’s waar het zorgloket, wijkagent en andere relevante ambtenaren aanwezig zijn).
- **Stimuleer initiatieven die ouderen de mogelijkheid bieden om digitaal bij te leren:** Dit kan individueel met een digi-buddy of begeleider, of via laagdrempelige initiatieven van verenigingen, lokale dienstencentra of in bibliotheken. Het is belangrijk dit laagdrempelig te houden door dit lokaal te organiseren en in samenwerking met alle actoren (seniorenverenigingen, seniorenadviesraad, bib enz.).
- **Investeer in een digitaal inclusief medewerkers- en vrijwilligersbeleid:** Zorg dat loketmedewerkers en vrijwilligers van gemeentediensten die regelmatig met ouderen in contact komen hen vlot wegwijs kunnen maken bij digitale vragen of problemen of kunnen doorverwijzen naar een vorming of hulpverlening op maat.

7. Zorg dat ouderen zich vlot en comfortabel kunnen verplaatsen

Voor ouderen is het essentieel dat hun bestemming vlot bereikbaar is en dat ze zich op een veilige en comfortabele manier heen en terug kunnen verplaatsen. Toch zijn heel wat ouderen minder mobiel dan ze zouden willen en ervaren ze moeilijkheden waardoor ze niet raken waar ze willen of wanneer ze daar zouden moeten zijn. Kom hieraan tegemoet met een sterk lokaal mobiliteitsbeleid dat ook voor ouderen een maximale bereikbaarheid garandeert. Voldoende toegankelijke, gebruiksvriendelijke en betaalbare vervoersopties zijn daarbij een must.

Actiepunten:

- **Verbeter de verkeersveiligheid:** Investeer in verkeerslessen en workshops (elektrisch fietsen, elektrische auto's, dode hoek, enz.) voor ouderen. Hou beter toezicht op het naleven van de verkeersregels (bv. Linksrijdende fietsers zijn voor ouderen een onverwachte hindernis), dit kan best door de functie wijkagent terug in te voeren. Pas de overgangen tussen zebrapaden en voetpaden zodanig aan dat deze voor rolstoelgebruikers geen hindernis zijn, deze problematiek is ook van toepassing op overgangen (verschillend niveau) op fietspaden.
- **Maak werk van een voetgangers- en fietsbeleid:** Ouderen maken een groot deel uit van de zwakke weggebruikers. Zorg dat de openbare ruimte voor elke zwakke weggebruiker toegankelijk en obstakelvrij is en zich tot aangename en vlotte verplaatsingen leent. En zet in op lokale initiatieven rond (veilig) elektrisch fietsen.
- **Verbeter de (bestaande) infrastructuur:** Pas de overgangen tussen zebrapaden en voetpaden zodanig aan dat deze voor rolstoelgebruikers geen hindernis zijn, deze problematiek is ook van toepassing op overgangen (verschillend niveau) op fietspaden. Voorzie minimaal voetpaden in elke bebouwde kom.
- **Voer een rechtvaardig lokaal mobiliteitsbeleid:** Garandeer de bereikbaarheid van belangrijke locaties voor ouderen. Maak hiertoe werk van een betaalbaar, performant openbaar en aangepast vervoer en zorg voor toegankelijke en comfortabele halte- en oversteekplaatsen. Voorzie voldoende passende opties van vervoer op maat en vrijwilligersvervoer om te garanderen dat iedereen, ook mensen met een beperking of zonder auto, rijbewijs of fiets, mobiel kan zijn. Voorzie voor activiteiten die enkel in de centrumgemeente georganiseerd worden pendelbussen zodat iedereen kan deelnemen.
- **Laat de straatverlichting langer aan:** Het doven van de verlichting is voor het milieu en financieel een goede zaak maar het zou beter zijn deze tot 12.00 aan te laten zodat iedereen die deelneemt aan activiteiten nog veilig naar huis kan.